

hamboorg.city

Poslovna Starosna Zaštita (bAV) — Penzija od Poslodavca Objašnjena

Šta je poslovna starosna zaštita, kako funkcioniše pretvaranje plate i zašto je bAV vredna za radnike u Nemačkoj.

Deutsche Begriffe: betriebliche Altersvorsorge | bAV | Direktversicherung | Pensionskasse | Entgeltumwandlung | Betriebsrente | Arbeitgeberzuschuss

Šta je poslovna starosna zaštita?

Poslovna starosna zaštita (skraćeno: **bAV**) je drugi stup starosne zaštite u Nemačkoj — pored **državne penzije** (1. stup) i **privatne zaštite** (3. stup). U bAV radnik štedi preko poslodavca za penziju. Velika prednost: postoje **poreske olakšice** i često **doprinos poslodavca**.

Od 2002. **svi radnici** u Nemačkoj imaju **zakonsko pravo** na poslovnu starosnu zaštitu kroz pretvaranje plate (§ 1a BetrAVG). Ovo važi i za **strane radnike** sa radnim ugovorom u Nemačkoj.

Kako funkcioniše pretvaranje plate?

Pri **pretvaranju plate** (takođe: pretvaranju plate) odricete se dela svoje **bruto plate**. Taj iznos se umesto toga ulaže u ugovor o starosnoj zaštiti. Prednost: na pretvoreni iznos primenjuje se **manje poreza** i **manje doprinosa za socijalnu sigurnost**.

Primer izračunavanja (2026)

	Bez bAV	Sa bAV (200 €/mesec)
Bruto plata	3.500 €	3.500 €
Pretvaranje	0 €	200 €
Bruto podložna oporezivanju	3.500 €	3.300 €

	Bez bAV	Sa bAV (200 €/mesec)
Neto plata (približno)	2.300 €	2.190 €
Stvarni troškovi	—	približno 110 €

Rezultat: Uplatite 200 € u bAV, ali vaša neto plata pada samo za približno **110 €**. Preostalih 90 € štedite kroz niže poreze i doprinose. To je kao **popust od države**.

Doprinosi poslodavca — Obaveza od 2022.

Od **1. januara 2022.**, poslodavac mora platiti **doprinos od najmanje 15%** pretvorenog iznosa pri pretvaranju plate — pod uslovom da uštedi doprinose za socijalnu sigurnost kroz pretvaranje plate (§ 1a stav 1a BetrAVG). Ovo se primenjuje na **sve načine sprovođenja**.

Primer:

- Pretvorate **200 €/mesec**
- Poslodavac plaća najmanje **30 €/mesec** (15% od 200 €)
- **Ukupan doprinos:** 230 €/mesec vašoj penziji od poslodavca
- Mnogi poslodavci **dobrovoljno plaćaju više** (20–50% ili čak 100%)

Savet: Pitajte poslodavca o **konkretnom doprinosu**. Neka preduzeća nude velikodušnije uslove od zakonskog minimuma.

Oslobođenja i gornje granice (2026)

Granica	Iznos (mesečno)	Iznos (godišnje)
Pretvaranje plate oslobođeno poreza	do 604 €	do 7.248 €
Pretvaranje plate oslobođeno doprinosa	do 302 €	do 3.624 €
Preporučeno kao minimum	100–200 €	1.200–2.400 €

Oslobođenja od poreza i doprinosa baziraju se na **granici doprinosa** službenog penzijskog osiguranja (Zapad) i godišnje se prilagođavaju.

5 Načina sprovođenja bAV

Postoji pet različitih načina sprovođenja poslovne starosne zaštite. Poslodavac bira način sprovođenja:

1. Direktno osiguranje (najčešća forma)

- Poslodavac zaključuje **životno osiguranje** na život radnika
- **Prednosti:** Jednostavno, transparentno, prava pripadaju radniku
- **Nedostaci:** Prinos često nizak (garantovani procenat), ograničena fleksibilnost
- **Najbolje za:** Mala i srednja preduzeća

2. Penzijska blagajna

- Slično direktnom osiguranju, ali preko **poslovne penzijske blagajne**
- **Prednosti:** Često viši prinos od direktnog osiguranja
- **Nedostaci:** Manje rasprostranjeno, zavisi od industrije
- **Najbolje za:** Velika preduzeća i određene industrije (npr. hemija, metal)

3. Penzijski fond

- Investira više u **akcije** i druge oblike investiranja
- **Prednosti:** Veće mogućnosti prinosa
- **Nedostaci:** Viši rizik, kompleksnije
- **Najbolje za:** Preduzeća koja teže većim prinosima

4. Blagajna pomoći

- Spoljašnja institucija za obezbeđivanje finansirana od strane poslodavca
- **Prednosti:** Bez maksimalne granice za doprinose oslobođene poreza (§ 4d EStG)
- **Nedostaci:** Bez direktnog prava radnika, zaštita od nesolventnosti kroz PSVaG
- **Najbolje za:** Viši prihodi koji žele da uplate više od granice

5. Direktna obaveza (penzijska obaveza)

- Poslodavac plaća penziju **direktno iz svoje imovine**
- **Prednosti:** Fleksibilan dizajn, bez maksimalne granice
- **Nedostaci:** Zavisi od solventnosti poslodavca
- **Najbolje za:** Direktori i vodeće kadrove

Šta se dešava pri promeni posla?

Ovo je jedno od najvažnijih pitanja — posebno za strance koji mogu promeniti poslodavca ili napustiti Nemačku:

Prenosivost (prenos)

- **Direktno osiguranje i penzijska blagajna:** Ugovor obično može biti **prenesen** novom poslodavcu ili **nastavljen privatno**
- **Penzijski fond:** Prenos je moguć, ali nije garantovan
- **Blagajna pomoći i direktna obaveza:** Obično **nije prenosivo** — pravo ostaje kod starog poslodavca

Ubitačnost

Vaša prava iz bAV su odmah **neporeciva** ako su finansirana **pretvaranjem plate**. To znači: čak i ako napustite preduzeće, zadržavate svoje pravo.

Za **obaveze finansirane od strane poslodavca:** Prava postaju neporeciva nakon **3 godine rada** u preduzeću i od **21. godine života**.

Povratak u matičnu zemlju

Ako napustite Nemačku:

- Vaša prava iz bAV **ostaju** — penziju ćete dobiti kasnije
- **Isplata** se vrši i u inostranstvo (po dostizanju penzijske dobi)
- **Rana otkazivanja** obično **nije moguća** (za razliku od privatnog penzijskog osiguranja)
- U nekim slučajevima može biti isplaćena **odšteta** ako mesečna penzija pada ispod minimalnog iznosa

Isplata — Šta dobijam u starosti?

Penzija od poslodavca se isplaćuje od **penzijske dobi** (trenutno 67 godina), ili kao:

- **Mesečna penzija** (doživotna)
- **Jedinstvena isplata kapitala** (zavisno od ugovora)
- **Mešovita forma** (deo kapitala + penzija)

Porezi i doprinosi za socijalnu sigurnost na penziju od poslodavca

Važno: Penzija od poslodavca u starosti je **u potpunosti oporeziva** i primenjuju se **doprinosi za zdravstveno i dugoročno osiguranje:**

- **Porez na dohodak** prema individualnoj poreskoj stopi (u starosti obično niža)
- **Zdravstveno osiguranje:** puna stopa doprinosa (doprinos radnika + poslodavca)
- **Osiguranje za dugoročnu negu:** puna stopa doprinosa
- Od 2020. postoji **oslobođenje** za penzije od poslodavca pri zdravstvenom osiguranju (2026: približno **176,75 €/mesec**)

Saveti za strane radnike

- **Aktivno pitajte** poslodavca o bAV — mnogi stranci ne znaju da imaju zakonsko pravo
- **Iskoristite doprinos poslodavca:** Uzmite najmanje 15% — bolje ako poslodavac plaća više
- **Iskoristite poreske olakšice:** Kroz pretvaranje plate štedite poreze i doprinose
- **Proverite prenosivost:** Pre promene posla, razjasnite da li se ugovor može preneti
- **Kombinacija:** bAV dopunjava penziju — zajedno sa privatnom zaštitom (npr. ETF planovi štednje) rezultira čvršća starosna zaštita

--- Stanje: mart 2026. Sve informacije bez garancije.